

SŁOWNIK

W prawej kolumnie podano lekcje w tym podręczniku, w których użyto słów po raz pierwszy.

		<i>Lekcja</i>
A.D.	– skrót pochodzący od słów łacińskich Anno Domini („roku Pańskiego”) i oznacza datę po narodzeniu Chrystusa	1
antychryści	– ci, którzy zaprzeczają, że Jezus Chrystus przybył w postaci cielesnej	9
apokaliptyczne	– rodzaj pisania, w którym przedmioty i obrazowe słowa są użyte do przekazania znaczenia	1
apostaza	– odstąpienie lub porzucenie wiary religijnej	9
ascetyczne	– zaznaczające się ścisłym samozaparciem	7
<hr/>		
badanie	– staranne działanie celem odkrycia faktów	3
bóstwo	– zasadniczy charakter boga; istota boska	8
<hr/>		
chronologia	– uporządkowanie w układzie czasowym lub w kolejności wydarzeń	1
czasy ostateczne	– jest to okres w przyszłości, kiedy skończy się świat	6
<hr/>		
diaspora	– zakładanie rozrzuconych kolonii żydowskich poza Palestyną po wygnaniu z niej Żydów w roku 587	1
dysputa	– obszernie wyrażenie myśli na temat przedmiotu	4
dziedzictwo	– dobra, które dziedziczy spadkobierca	8

epizod	- jedno zdarzenie z serii wydarzeń	3
faryzeusze	- sekta w judaizmie, której członkowie bardzo starannie przestrzegali Zakonu i tradycji starszych	1
filozofia	- system myślenia o naturze rzeczywistości	1
genealogia	- spis przodków jednej osoby	3
gnostycyzm	- wiara w dualizm dobra (duch) i zła (materia) i ucieczka od świata materialnego wiedze poprzez szczególną wiedzę	9
hellenista	- człowiek o greckiej kulturze, niekoniecznie musi to być Grek z urodzenia	1
herezja	- nauka przeciwna prawdzie	9
judaísmo	- ci, którzy zadali przestrzegania Zakonu jako wymogu zbawienia	8
judaizm	- religia i kultura narodu żydowskiego	1
kanon	- pisma, które zgadzają się z normą oceniającą je jako natchnione	10
kapłaństwo Lewitów	- szereg kapłanów z plemienia Lewiego, który został oddzielony przez Boga do pełnienia posługi kapłańskiej (patrz 4Moj 3,5-13)	8
kerygma	- przesłanie rozważające zbawienie przez Chrystusa i głoszone przez apostołów	3
klasztor	- dom dla osób, które złożyły pewne śluby religijne	10
kodeks	- książka sporządzona z arkuszy rękopisu	10

legalistyczne	- kładące najpierw akcent na przestrzeganie Prawa	5
lekcjonarz	- księga Lekcji Pisma czytana podczas nabożeństwa	10
Listy pasterskie	- 1 i 2 List do Tymoteusza i list do Tytusa	8
Listy więzienne	- Listy do Efezjan, Filipian, Kolosan i Filemona pisane przez Pawła podczas pierwszego uwięzienia w Rzymie	7
listy z podróży	- Listy do Rzymian, 1 i 2 List do Koryntian, 1 i 2 List do Tesaloniczan	6
<hr/>		
łacina	- język użyty po raz pierwszy w Rzymie ok. r. 900 przed Chr. a potem w całej Italii, na zachodnich obszarach śródziemnomorskich i północnej Afryce	3
<hr/>		
majuskuła	- styl pisania wykonywanych ręcznie, dużych liter	10
medyczne	- nawiązanie do problematyki medycznej lub do rodzaju terapii	4
Mesjasz	- tytuł nadany Chrystusowi i wskazujący na to, że był On tym, którego wybrał Bóg do wykonania szczególnego dzieła	1
męczeństwo	- uśmiercenie z powodu lojalności wobec swej wiary religijnej	5
minuskuła	- styl pisania kursywą o uproszczonych małych kształtach	10
<hr/>		
obrzezanie	- odcięcie kawałka skóry na męskim organie płciowym, co było znakiem fizycznym przynależności do Boga	1
oczyszczenie	- akt oczyszczenia, czasami w drodze obrzędu	7

odkupienie	- akt uwolnienia (od czegoś, co przeszkadza lub uniemożliwia); kupienie z powrotem	4
okres międzytestamentalny	- okres między ostatnimi wydarzeniami historycznymi Starego Testamentu a pierwszymi wydarzeniami historycznymi Nowego Testamentu, od około 323 r. przed Chr. do 6 r. po Chr.	1
orędownictwo	- akt zanoszenia prośby na rzecz kogoś innego	7

Palestyna	- ziemia Izraela, którą Bóg obiecał potomkom Abrahama	1
papirus	- rękopis wykonany na papirusie	10
Pascha	- święto żydowskie obchodzone każdego roku dla upamiętnienia uwolnienia Izraela z niewoli egipskiej (patrz. 2Moj 12)	1
pergamin	- materiał piśmienny robiony ze skóry owiec lub kóz	10
płaskowyz.	- obszar ziemi, którego pozioma powierzchnia jest wzniesiona nad otoczeniem przynajmniej z jednej strony, przechodzi w poziomą powierzchnię	2
poganin	- osoba nie wyznająca ani religii żydowskiej ani chrześcijaństwa	1
poganin	- osoba pochodzenia nieżydowskiego	2
prokonsul	- namiestnik rzymskiej prowincji, który był podporządkowany senatowi w Rzymie	5
prozelita	- poganin, który podporządkował się wymogom Zakonu i nawrócił się na judaizm	1
przed Chr.	- skrót używany do wyrażenia "przed Chrystusem" i oznaczający datę przed narodzeniem Chrystusa	1
przepowiednia	- zapowiedź przyszłości lub prorocтво o przyszłości	6
przewrotność	- wywrócenie lub wypaczenie znaczenia	9

przodkowie	linia rodowa, lista przodków	3
przypowieść	historia z życia codziennego i obrazująca prawdę duchową	2
reminiscencja	- rozmyślanie lub mówienie o doświadczeniach, wydarzeniach z przeszłości	8
rękopis	- dokument napisany ręcznie	10
równoległy	- poszerzany lub układany w tym samym kierunku	2
saduceusze	- sekta w judaizmie, której członkowie akceptowali tylko pierwszych pięć ksiąg Starego Testamentu i nie wierzyli w zmartwychwstanie	1
Sanhedryn	- najwyższa rada 70 starszych Żydów kierowana przez najwyższego kapłana, która miała władzę religijną, prawno-administracyjną i sądowniczą w ramiach powszechnego panowania Rzymu	1
sekta	- grupa religijna o poglądzie, który różni się od poglądu większości	5
Septuaginta	- grecka wersja Starego Testamentu sporządzona w okresie międzytestamentalnym	1
setnik	rzymski dowódca oddziału liczącego setkę żołnierzy	5
strategia	- staranny plan lub metoda osiągnięcia celu	5
synagoga	- zgromadzenie składające się z przynajmniej dziesięciu Żydów dla czytania i studiowania Pism Starego Testamentu	1
synoptyczny	- podający lub przyjmujący taki sam wspólny pogląd: odnosi się do Ewangelii Mateusza, Marka i Łukasza	3
Szabat	- siódmy dzień tygodnia (patrz 2Moj 31,12-17)	4

teologiczny	- mający do czynienia z Bogiem i Jego stosunkiem do świata	0
tyrański	- charakteryzujący się represyjnym i niesprawiedliwym działaniem	9
<hr/>		
uczni w Piśmie	- ludzie, którzy wyjaśniali ludowi jak należy stosować w życiu codziennym Prawo żydowskie	1
usprawiedliwienie	- akt ogłoszenia osoby jako sprawiedliwej na podstawie prawości Chrystusa	6
uświęcenie	- akt oddzielenia wierzącego od zła	0
<hr/>		
welin	- materiał piśmienny zrobiony ze skór cielęcych lub kozłecych	10
Wielki Nakaz Misyjny	- polecenie misyjne jakie Jezus dał uczniom zanim wstąpił do nieba po swym zmartwychwstaniu	3
Wielki Tydzień	- tydzień, w którym Jezus został zdradzony, aresztowany, osądzony i ukrzyżowany	2
wiersz	- tekst pisany i spełniający pewne zasady wyrażania się, które ustalają jego brzmienie, formy, długość lub wybór słów	0
współdziedzictwo	- osoba, która dziedziczy jeszcze z kimś	6
<hr/>		
zadośćuczynienie	- danie ekwiwalentu za wyrządzoną szkodę lub krzywdę	7
Zielone Święta	- Pięćdziesiątnica, święto żydowskie obchodzone z okazji nadania Zakonu Mojżesza	1
zwodzący	- zawierający opór i bunt przeciwko prawowitej władzy	5